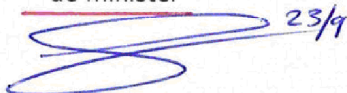

HEDEN
TER BESLISSING

Aan
de minister

 23/9

nota

Beantwoording Kamervragen van de leden Teunissen, Hirsch, Van der Lee en Koekkoek over de ekv voor het

Generale Thesaurie
Directie Buitenlandse
Financiële Betrekkingen

Persoonsgegevens

Datum
17 september 2024

Notanummer
2024-0000447034

Bijlagen

1. Kamerbrief
beantwoording
Kamervragen
2. Kamerbrief
beantwoording
eerdere Kamervrager

Aanleiding

Op 11 juli jl. hebben Kamerleden Teunissen (PvdD), Hirsch en Van der Lee (GroenLinks-PvdA) en Koekkoek (Volt) vragen gesteld over de exportkredietverzekering (ekv) voor het LNG project in Mozambique. Deze vragen zijn een vervolg op eerdere vragen van Hirsch (PvdA-GL) en Teunissen (PvdD).

Beslispunten

- Bent akkoord met bijgevoegde beantwoording van de Kamervragen? Indien akkoord: kunt u dan de Kamerbrief (bijlage 1) ondertekenen? U stuurt de Kamerbrief mede namens de minister voor BHO. Wanneer de minister voor BHO ook akkoord is, zullen wij de antwoorden naar de TK verzenden.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- De vragen zien met name op de herbeoordeling van een Mozambique- project. Voor dit project is een ekv verstrekt. Na een terroristische aanval in 2021 is dit project vervolgens stilgelegd. Op dit moment wordt beoordeeld of de Nederlandse staat kan instemmen met een hervatting van het project. U bent in juli geïnformeerd over het project.
- In de voorgestelde beantwoording, die in lijn is met eerdere communicatie, zet u onder meer uiteen hoe het herbeoordelingsproces eruitziet en welke partijen/experts daarbij worden betrokken.
- U wordt gevraagd naar uw interpretatie van de motie Thijssen c.s. Deze motie roept het kabinet op om een besluit over de herstart van het project uit te stellen totdat de uitkomsten van het herbeoordelingsproces zijn besproken in de Kamer. Uw voorganger op dit dossier, voormalig staatssecretaris Van Rij, heeft in december 2023 in een Kamerbrief aangegeven dat hij vasthoudt aan de bestaande procedure waarbij het kabinet de ekv uitvoert en hierover achteraf parlementaire verantwoording aflegt. Wel zal het kabinet de Kamer, binnen de geldende juridische randvoorwaarden, blijven informeren over het project en de lopende herbeoordeling. In de beantwoording van deze Kamervragen volgt u deze lijn.
- Er wordt ook gevraagd naar twee Woo-verzoeken over Mozambique. Deze Woo-verzoeken zijn nog niet afgerond en daardoor zijn dwangsommen verbeurd. In de beantwoording licht u toe dat deze Woo-verzoeken nog niet zijn afgerond omdat het hele omvangrijke verzoeken zijn waarbij zienswijze

van veel verschillende derde-belanghebbenden moet worden gevraagd. U benadrukt dat de verantwoordelijke ministeries en het kabinet blijven inzetten op spoedige afronding van deze verzoeken.

Toelichting

Stand van zaken beoordeling project Mozambique

- U bent in juli jl. geïnformeerd over het Mozambique-project en het herbeoordelingsproces van ADSB en de Nederlandse staat.
- De herbeoordeling is nog niet afgerond. Het betreft een complex project, dus wij willen het herbeoordelingsproces zorgvuldig doorlopen. In het herbeoordelingsproces worden aspecten op het gebied van veiligheid, mvo, compliance en financiële aangelegenheden grondig beoordeeld.
- Wij zullen u binnenkort nader informeren over de stand van zaken van het herbeoordelingsproces.

Separaat verzoek Tweede Kamer

- Via de Regeling van Werkzaamheden op 25 juni jl. is het kabinet door de Tweede Kamer verzocht om een kabinetsreactie te geven op een kritische publicatie van NGO's BothENDS en Milieudefensie over het LNG-project in Mozambique.
- De NGO's zijn in de publicatie kritisch op het handelen van ADSB en de Nederlandse staat in het besluitvormingsproces in 2020/2021. In de publicatie zijn aanbevelingen opgenomen voor Kamerleden, ADSB, het maatschappelijk middenveld en de Nederlandse Staat.
- Wij delen op korte termijn een nota met u waarin een voorstel voor een kabinetsreactie is opgenomen. In deze nota zullen wij ook langer stilstaan bij de inhoud van de publicatie en de aanbevelingen die daarin zijn opgenomen. Deze concept kabinetsreactie wordt ook ter besluit voorgelegd aan de minister voor BHO.
- In eerste instantie was het de bedoeling om deze kabinetsreactie te combineren met de beantwoording van de onderhavige Kamervragen. Dat was echter niet mogelijk, omdat de Kamervragen zijn ingediend via de commissie BHO en de kabinetsreactie via de Regeling van Werkzaamheden.

Stand van zaken Woo-verzoeken

- De twee nog lopende Woo-verzoeken inzake het LNG project in Mozambique zijn nog in behandeling. Voor beide Woo-verzoeken wordt in deelbesluiten gewerkt. Voor het eerste Woo-verzoek zijn ook reeds deelbesluiten openbaar gemaakt.
- Door de omvang, complexiteit en het grote aantal derde-belanghebbenden bij deze Woo-verzoeken zijn nog niet alle deelbesluiten afgerond. De complexiteit zit met name in het aantal internationale partijen die gekend moeten worden. Het streven is om zo snel als mogelijk de Woo-verzoeken af te ronden. Dit heeft vanuit de verantwoordelijke ministeries prioriteit.

Communicatie

- In overleg met de Directie Communicatie worden reactieve woordvoeringslijnen opgesteld.

Politiek/bestuurlijke context

- Op 21 februari 2023 heeft uw voorganger de conclusies en aanbevelingen van een onafhankelijk onderzoek (zogenoemde Proximities-rapport) naar de

besluitvorming over de polissen voor dit project in 2020-2021 met de Kamer gedeeld. Alle aanbevelingen uit dit rapport zijn reeds geïmplementeerd en worden door ADSB en de Staat meegenomen in de herbeoordeling van dit project.

- Op 26 oktober 2023 heeft de Tweede Kamer motie Thijssen c.s. aangenomen die het kabinet oproept om een beslissing over het verstrekken van een exportkredietverzekering (ekv) voor het LNG project van Total Energies in Mozambique uit te stellen tot de uitkomsten van het herbeoordelingsproces duidelijk zijn en zijn besproken in de Tweede Kamer. In een Kamerbrief van 15 december 2023 zet uw voorganger uiteen dat het kabinet vast wenst te houden aan vigerend beleid om de Kamer niet vooraf te betrekken bij de besluitvorming over het verlenen van een ekv. Wel is in de brief toegezegd de Kamer, binnen de geldende kaders, zo goed mogelijk te informeren over de besluitvorming over de herstart.
- Kamerlid Hirsch (GL-PvdA) heeft op 26 maart 2024 n.a.v. een recent verschenen NGO-rapport over ekv's voor de baggersector, waaronder het Mozambique project, een debat aangevraagd over de ekv. Hiervoor was onvoldoende steun (voor: Volt, SP, Denk, PvdD, GL-PvdA, tegen: BBB, VVD, D66, PVV, SGP, CDA, NSC). Het verzoek is daarna omgezet in een dertigledendebat over het NGO-rapport. Deze moet nog ingepland worden.
- Op 27 november 2024 staat een commissiedebat ekv gepland met de vaste Kamercommissie Financiën. De verwachting is dat er veel aandacht zal zijn voor het Mozambique-project.
- Onderhavige vragen zijn een vervolg op eerdere vragen van Hirsch (PvdA-GL) en Teunissen (PvdD). De beantwoording van deze Kamervragen is op 1 juli 2024 door uw voorganger verstuurd richting de Kamer (bijlage 2).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.